

TEM ajankohtaista säädöshankkeista

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta/

Prosessijaosto 31.1.2022

Tarja Virkkunen

Mirva Ojala

Pauliina Kanerva

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kemikaaliturvallisuuslain ja VNA:ten muutokset

Kemikaaliturvallisuuslain muutokset voimaan + VNA muutokset hyväksytty

- Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muutos (1231/2021) tuli voimaan 31.12.2021. Lakimuutoksilla täydennetään EU-lainsäädännön täytäntöönpanoa kansallisessa lainsäädännössä komission antaman virallisen huomautuksen johdosta.
- Muutokset ovat pääosin teknisiä ja vastaavat jo nykyisiä vakiintuneita kansallisten säännösten tulkintoja. Muutoksenhakusäännöksiin lisättäisiin laitoksen sijaintialueella toimivien järjestöjen ja kuntien valitusoikeus.
- Komission aloittaman rikkomusmenettelyn johdosta täydennettiin myös vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annettua valtioneuvoston asetusta (685/2015) ja räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta annettua valtioneuvoston asetusta (819/2015). Valtioneuvosto hyväksyi muutokset 27.1.2021 ja ne tulevat voimaan 14.2.2021.
<https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f8078f57f>
- Lisätiedot: Johtava asiantuntija Tarja Virkkunen, TEM

**Turvauhkiin varautuminen
kemikaaliturvallisuuslaissa**

Keskeiset muutokset kemikaaliturvallisuuslakiin

- **Soveltamisalaan lisätään turvauhat**

- Turvauhalla tarkoitetaan sellaisen laissa rangaistavaksi säädetyn toiminnan uhkaa, jonka tarkoituksena on välitön tai välillinen kemikaali- tai räjähdeturvallisuuden tai yleisen turvallisuuden vaarantaminen.
- Tahallisesta teosta aiheutuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot voivat olla onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja vastaavia, mutta varautumistoimet voivat erota toisistaan.
- Teon tosiasiallinen ja ennakoitavissa oleva vaikutus on **kemikaaliturvallisuuden vaarantuminen**.

- **Toiminnanharjoittajan tulee varautua fyysisiin ja kyberuhkiin**

- Vaatimustaso määräytyy riskiperusteisesti
 - Kemikaalin vaarallisuus, kemikaalin määrä, käyttökohde, sijainti
 - Kaasut ja kaasunmuodostus
- Suuronnettomuusvaaran aiheuttaville laitoksille täydet vaatimukset
 - Tapahtumat paikan päällä
- Muiden laajamittaisten kohteiden vaatimukset todennäköisesti kevyemmät
- Vähäisille kohteille joitakin vaatimuksia
 - Kemikaalivarkaudet mahdollisesti suurin uhka
- Osalle ei aiheuta toimenpiteitä

Muuttuvat pykälät

- 1 § Lain tarkoitus
- 2 § Lain soveltamisala
- 6 § Määritelmät
- 10 § Onnettomuuksien ehkäiseminen ja turvauhkiin varautuminen
- 11 § Organisaatio ja henkilöstö
- **12 a § Tieto- ja automaatiojärjestelmän suojaaminen**
- 14 § Tuotantolaitoksen alueen suunnittelu
- 16 § Asiattomien pääsyn estäminen ja kriittisten kohteiden suojaaminen
- **16 a § Kulunvalvonta**
- 27 a § Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten valvonta ja tarkastus

- 28 § Sisäinen pelastussuunnitelma
- **29 a § Turvauhkiin varautumisen vastuuhenkilö**
- 30 § Toimenpiteet vaarallisista kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi
- 31 § Toiminnanharjoittajan tiedottamisvelvollisuus
- 32 § Turvallisuus selvityksen esillä pitäminen
- 60 § Tarkastussuunnitelma ja –ohjelma
- 62 § Toimenpiteet räjähteistä aiheutuvien suuronnettomuuksien ja turvauhkien ehkäisemiseksi
- 98 § Ilmoitusvelvollisuus kemikaali- ja räjähdeonnettomuudesta ja turvauhan toteutumisesta
- 109 § Tuotantolaitoksen toiminnan rajoittaminen
- 122 § Virka-apu ja asiantuntija-apu

Muutokset turvallisuusvaatimusasetukseen 856/2012

- **3 § Määritelmät**
 - Valvomon määritelmä on tarpeen päivittää
- **41 § Valvomo**
 - Paikkasidonnaisuus puretaan

Muutos valvonta-asetukseen 685/2015

- **8 § Laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupahakemus**
 - Jos toiminnanharjoittaja katsoo, että hakemuksessa tai hakemuksen liitteenä on julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja, tulee salassa pidettävät asiakirjat yksilöidä ja salassapidon peruste mainita. Salassa pidettävät tiedot on esitettävä erillisessä liitteessä, jos se on mahdollista.

Muutos turvallisuusselvityslakiin 726/2014

- **Perusmuotoiset turvallisuusselvitykset**

Turvauhka-asetuksen alustava sisältö

- **Soveltamisalan rajaukset**
 - Vesihuolto; tulee aikanaan vesihuoltolakiin (MMM)
 - Alhaisen riskiluvun kohteet
- **Määritelmiä**
- **Yleisperiaatteita**
 - Aluevalvonta, kulkuoikeudet...
- **Vastuuhenkilö ja henkilöstön osaaminen**
- **Henkilöiden taustaselvitys**
- **Vaaratilanteista ilmoittaminen**
- **Automaatio- ja ohjausjärjestelmän ”suojaaminen”**
- **Turvauhkekriittisen tiedon suojaaminen**
- **Poikkeusten myöntäminen**
- **Voimaan tulo ja siirtymäsäännökset**
- **Omavalvonta**
- **Turvasuunnitelman sisältö**
 - Uhkien tunnistaminen ja riskien arvioiminen; kemikaalit, sijainti, turvauhan havainnointi...

Turvauhkien huomioiminen kemikaaliturvallisuuslaissa

- **Tavoitteena ennaltaehkäistä vahingontekoja.**
 - Tilannekuvan muodostaminen turvauhkien osalta.
- **Turvauhka-ajattelu puuttuu kemikaalialan säädöksistä.**
 - Parantaa securityn ohella myös safety –turvallisuutta.
- **Osa kansallista CBRNE –strategiaa.**
- **Syötteitä myös YTS:stä (yhteiskunnan turvallisuusstrategia).**
- **Kattava selvitys tehty 2017.**
 - Ei yllätyksellisyyttä.
- **Ei erillisiä huoltovarmuusvaatimuksia, koskee siviili- ja sotilaskohteita.**
- **Rajaus!**
 - Riskiperusteisuus! Laajuus & kemikaalin ominaisuudet.
 - Yhteiskunnan kannalta kriittiset toiminnallisuudet? CER ja NIS2 huomioiden.
- **Selvitettäviä kysymyksiä työn alla.**
- **Valmistelun tueksi asetettu työryhmä**
- **Aikataulu: syksy 2022 HE eduskunnalle?**
- **Asetusvalmistelu rinnalla**

Lisätietoja: Hankepäällikkö Mirva Ojala

EU:n markkina- valvonta-asetuksen täytäntöönpano

Markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpano - HE markkinavalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi – HE 139/2021 vp

- **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 139/2021 vp, annettiin eduskunnalle 23.9.2021**
- **Eduskunnassa talousvaliokunnassa käsittelyssä.**
- **Valmisteltu TEM:ssä virkatyönä**
 - Tiivis yhteistyö erityisesti STM:n, LVM:n ja YM:n kanssa
 - Yhteistyö markkinavalvontasääntelyn koordinaatioryhmässä ja valvontaviranomaisten kanssa

Markkina- ja tuoteturvallisuusasetuksen tuotesektorien täytäntöönpano – tilannekuva marraskuussa 2021

Markkina- ja tuoteturvallisuuslain soveltamisala

Soveltamisalassa:

- Hissiturvallisuuslaki
- Mittauslaitelaki
- Pyroteknisten tuotteiden laki
- ATEX-laki
- Painelaitelaki
- Sähköturvallisuuslaki
- Räjähdelaaki
- Kuluttajien henkilönsuojainlaki
- Kaasulaitelaki
- Säteilylaki
- Ilmailulaki
- Aerosolilaki
- Ajoneuvolaki

Lisätään TEM:n markkina- ja tuoteturvallisuuslain muuttamista koskevan HE:n yhteydessä:

- Huvivenelaki
- Sähköisen viestinnän palvelulaki (radiolaitteet)
- Laivavarustelaki
- RoHS-laki
- Kemikaalilaki
- Kosmetiikkalaki
- Tupakkalaki
- Ekosuunnittelulaki

Lisätty YM:n valmistelemalla talousarvioon liittyvällä HE:llä, lakimuutos 915/2021:

- Jätelaki
- Ympäristönsuojelulaki
- EU-ympäristömerkkilaki

Lisätään LVM:n valmisteleman VAK-lain uudistuksen yhteydessä:

- VAK-laki

Lisätään MMM:n valmisteleman lannoitevalmistelain uudistuksen yhteydessä:

- Lannoitevalmistelaki

Lisätään TEM:ssä erikseen valmisteltavilla HE:illä:

- Lelulaki
- Kuluttajakäyttöön tarkoitetut koneet
- Tekstiili- ja jalkine-merkinnot

Markkina- ja tuoteturvallisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle jää

- Maankäyttö- ja rakennuslaki (rakennustuotteet)
- Lääkinnällisten laitteiden laki
- STM:n työsuojelun laitteet (ammattikäyttöön tarkoitetut koneet ja henkilönsuojaimet sekä köysiratalaitteistot)

Näiden sektorien osalta täytäntöönpano toteutetaan muulla tavalla kuin markkina- ja tuoteturvallisuuslakia hyödyntämällä

Kiitos!